

JAK VYŘÍDIT ODKLAD (ČI PŘEDČASNÉ ZAŠKOLENÍ)?

JMENUJI SE MARCELA ZAJÍCOVÁ
A JSEM PŘEDŠKOLNÍ PEDAGOG.

SROZUMITELNOU FORMOU DÁVÁM
RODIČŮM A PEDAGOGŮM ODPOVĚDI
NA OTÁZKY "CO, KDY, KDE A JAK" PŘI
VÝCHOVĚ A VZDĚLÁVÁNÍ
PŘEDŠKOLNÍCH DĚTÍ.

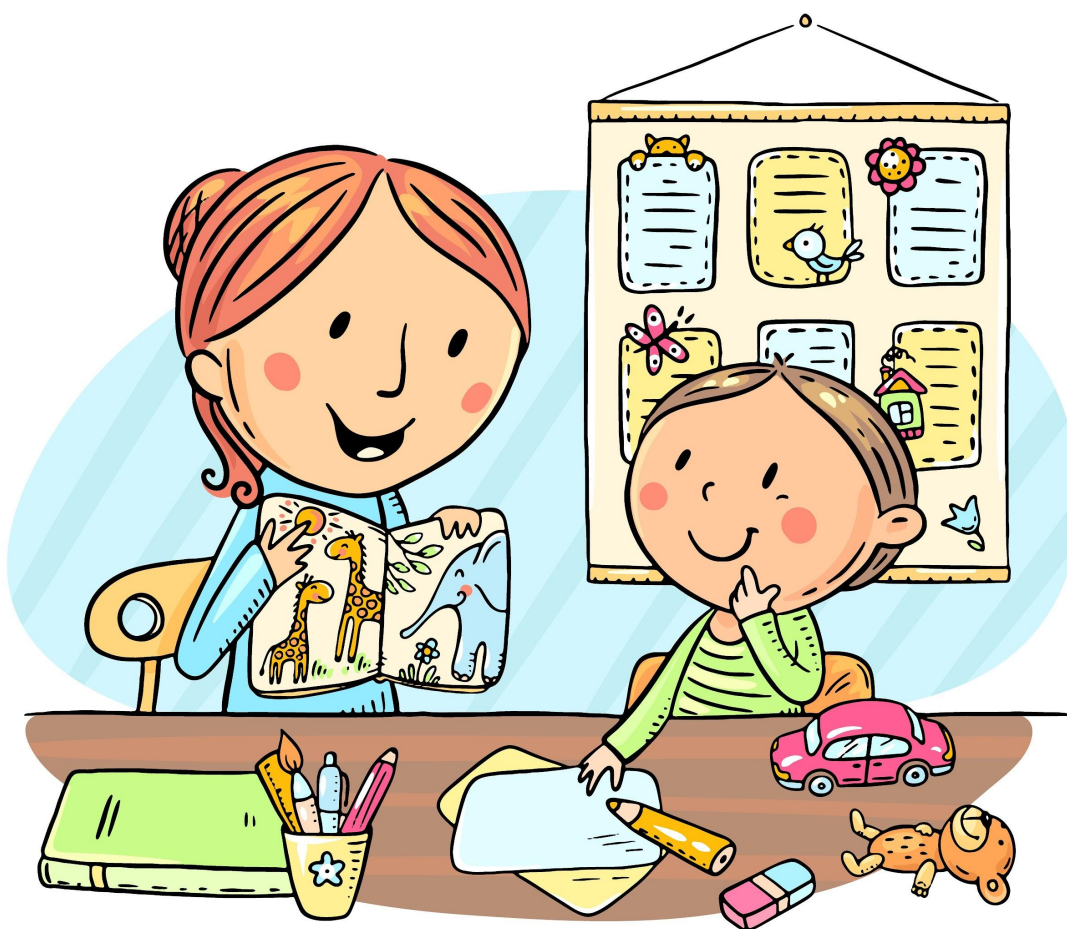
Více informací si o mě můžete přečíst
na stránkách [Předškolní poradny](#).

Pokud Vám v e-booku nebude něco jasné, budete se chtít na cokoli
zeptat nebo mně jen napsat, neváhejte a kontaktujte mě
prostřednictvím e-mailu info@predskolniporadna.cz nebo skrz
facebookovou skupinu [Předškolní poradna](#).

Prohlášení: Tento e-book je mým autorským dílem a informačním produktem. Můžete o něm informovat, doporučovat ho a šířit informace o jeho existenci dál. Není dovoleno tento eBook nebo jeho části kopírovat na webové stránky, publikovat jej nebo jinak upravovat bez souhlasu autorky. Využití informací z eBooku je zcela ve Vašich rukách. Za případné (ne)úspěchy autorka nenese žádnou zodpovědnost.

OBSAH

Jak vyřídit odklad (či předčasné zaškolení)?	1
Obsah	2
Vysvětlení pojmů	4
Školské poradenské zařízení	5
Zápis k povinné školní docházce	6
Zápis ve standardním termínu	8
Předčasný nástup do ZŠ	9
Co pro předčasný nástup do ZŠ musí zákonný zástupce udělat?	9
Povinné předškolní vzdělávání a předčasný nástup do ZŠ	11
Odklad povinné školní docházky	12
Žádost o odklad povinné školní docházky	13
Nejčastější otázky	14
Povinné předškolní vzdělávání a dítě s odkladem	16
Příklady	18
Školní zralost	20
Somatická zralost	21
Sociální zralost	21
Psychická zralost	21
Pracovní předpoklady a návyky	22
Dodatečný odklad	23
Rodinné zázemí, podmínky základní školy, třídy	24
Závěr	25
Články, které by se vám mohly hodit	27

©

VYSVĚTLENÍ POJMŮ

Na úvod bych ráda vysvětlila pojmy, které budu v textu používat:

Zápis do 1. třídy, zápis do školy, zápis do ZŠ, zápis = **zápis k povinné školní docházce**

Odklad = odklad povinné školní docházky

Rodič = v textu budu používat termín „rodič“, myslím tím jakéhokoli **zákonného zástupce**

Poradna = školské poradenské zařízení (jedná se o pedagogicko psychologickou poradnu (PPP) nebo speciálně pedagogické centrum (SPC)). Více o těchto zařízeních se dozvíte v samostatné kapitole „Školské poradenské zařízení“ (ŠPZ).

MŠ = mateřská škola

ZŠ = základní škola

ŠKOLSKÉ PORADENSKÉ ZAŘÍZENÍ

Školské poradenské zařízení (ŠPZ) jsou:

1. pedagogicko-psychologické poradny (PPP), lidově „poradny“. Seznam všech PPP najdete [zde](#).

2. speciálně-pedagogická centra (SPC), která se specializují na děti s určitým druhem postižení (existují například SPC pro děti s vadami zraku, sluchu, řeči atd.). Jejich seznam najdete [zde](#).

V obou zařízeních **posoudí školní zralost** vašeho dítěte a vydají vám (ne)doporučující vyjádření.

Školské poradenské zařízení praskají ve švech, objednáací lhůty jsou dlouhé. Proto doporučuji se na vyšetření školní zralosti objednat nejpozději v lednu, abyste doporučení mohli základní škole včas předložit.

Většina rodičů volí **pedagogicko-psychologickou poradnu**. Pokud je vaše dítě v péči SPC nebo se potýká s nějakým druhem postižení, můžete zvolit k **posouzení školní zralosti speciálně-pedagogické centrum**.

ZÁPIS K POVINNÉ ŠKOLNÍ DOCHÁZCE

Dítě, které oslaví šesté narozeniny od 1.9. do 31.8., je nutné v témže školním roce přihlásit k zápisu.

Zápisy do ZŠ probíhají od 1. dubna do 30. dubna.

Maruška oslaví šesté narozeniny 2. 9. 2021, v dubnu 2022 ji čeká „zápis“. V září 2022 nastoupí do 1. třídy.

Filip oslaví šesté narozeniny 28. 8. 2022, v dubnu 2022 ho čeká „zápis“. V září 2022 nastoupí do 1. třídy.

V době zápisu může:

1. být dítě **přijato** k plnění školní docházky,
2. rodič **zažádat o odklad** školní docházky,
3. rodič **zažádat o předčasný nástup** dítěte do ZŠ již v pěti letech.

Jan oslaví šesté narozeniny 10. 9. 2022. Má tři možnosti, kdy do ZŠ nastoupí:

1. *rodič může v dubnu 2022 požádat o tzv. **“předčasný” nástup** Jana do ZŠ. Jan nastoupí v září 2022 do ZŠ.*
2. *v dubnu 2023 čeká Jana **“řádný” zápis do ZŠ**, v září 2023 nastoupí do ZŠ.*
3. *v dubnu 2023 čeká Jana zápis do ZŠ, rodič **požádá o odklad školní docházky**, kterému je vyhověno. Jan ve školním roce 2023/2024 absolvuje povinné předškolní vzdělávání, v dubnu 2024 jde znovu k zápisu a v září 2024 nastoupí do ZŠ.*

Jan tedy může do ZŠ nastoupit v září 2022, 2023 i 2024.

ZÁPIS VE STANDARDNÍM TERMÍNU

Situace, kdy dítě **oslaví šesté narozeniny od 1.9. do 31.8. a rodiče jej v dubnu** v témže školním roce zapíší k povinné školní docházce.

Od září se stane prvňáčkem.

Informujte se ve Vaší základní škole na **průběh zápisu**. Každá škola si zápis organizuje jiným způsobem.

S sebou si vezměte **občanský průkaz a rodný list dítěte**.

Mám vzít s sebou i dítě? Určitě je to vhodné. Základní školy v rámci zápisu pořádají i „motivační“ část, kdy dítě plní různé „úkoly“. Zákon Vám však tuto povinnost neukládá.

Kateřina oslaví šesté narozeniny 15. 5. 2022. V dubnu 2022 „jde k zápisu“ a v září 2022 se stane prvňáčkem.

Pokud pro své dítě volíte **individuální (tzv. domácí) vzdělávání**, je nutné dítě také „zapsat“ do základní školy.

PŘEDČASNÝ NÁSTUP DO ZŠ

Předčasný nástup do základní školy, někdy také označován jako "předčasné zaškolení" je situace, kdy **dítě oslaví šesté narozeniny až v průběhu 1. třídy**. Do základní školy nastoupí v pěti letech.

O předčasný nástup do ZŠ **požádá zákonný zástupce dítěte v případě**, že je **dítě tělesně i duševně vyspělé zvládat nároky základního vzdělávání**.

CO PRO PŘEDČASNÝ NÁSTUP DO ZŠ MUSÍ ZÁKONNÝ ZÁSTUPCE UDĚLAT?

Pokud dítě dosáhne šestého roku **od září do prosince**, musí zákonný zástupce doložit **doporučující vyjádření poradny**.

Pokud dítě oslaví šesté narozeniny **od ledna do konce června**, musí zákonný zástupce doložit **doporučující vyjádření poradny a odborného lékaře**.

Vyjádření poradny musí být doporučující, tzn. že poradna předčasný nástup do ZŠ výslovně doporučí.

Pokud Vám poradna nedoporučí předčasný nástup do ZŠ, Vaše dítě nebude do ZŠ přijato.

Petr oslaví šesté narozeniny 15. 11. 2022.

Ve školním roce 2022/2023 by měl absolvovat povinné předškolní vzdělávání.

Rodiče se rozhodnou, že Petr už ve školním roce 2022/2023 nastoupí do ZŠ. Ideálně v lednu 2022 se rodiče s Petrem objednají do poradny k posouzení školní zralosti. Mohou nastat tyto situace:

1. ŠPZ vydá doporučující stanovisko.

V dubnu 2022 rodič u zápisu do ZŠ zažádá o předčasný nástup Petra do ZŠ, dodá doporučující stanovisko poradny. Petr v září 2022 nastoupí do ZŠ. Povinné předškolní vzdělávání neabsolvuje.

2. ŠPZ vydá doporučující stanovisko, ale rodiče se přesto rozhodnou, že Petra do ZŠ nezapiší.

Nepůjdou proto v dubnu 2022 k zápisu. Petr ve školním roce 2022/2023 absolvuje povinné předškolní vzdělávání.

3. ŠPZ předčasné zaškolení nedoporučí.

Petr ve školním roce 2022/2023 absolvuje povinné předškolní vzdělávání. V dubnu 2023 rodiče Petra zapiší do ZŠ (pokud nezvolí odklad).

Kamil oslaví šesté narozeniny 15. 3. 2023.

*Ve školním roce 2022/2023 **by měl absolvovat povinné předškolní vzdělávání.***

*Rodiče se rozhodnou, že Kamil už ve školním roce 2022/2023 **nastoupí do ZŠ.***

*Postup je stejný jako v případě Petra, ale mimo doporučující stanovisko poradny musí rodiče předložit i doporučující vyjádření **odborného lékaře** (například pediatra, psychologa, neurologa atd.).*

POVINNÉ PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A PŘEDČASNÝ NÁSTUP DO ZŠ

Možná si říkáte, jak je to s **povinným předškolním vzděláváním** (tzv. „povinným předškolním rokem“) v případě předčasného nástupu do ZŠ.

Nic, jako předčasný nástup do povinného předškolního roku v mateřské škole, neexistuje.

Vaše dítě povinné předškolní vzdělávání neabsolvuje.

ODKLAD POVINNÉ ŠKOLNÍ DOCHÁZKY

Dítě oslaví šesté narozeniny od 1.9. do 31.8., od září by se mělo stát prvňáčkem, ale **není tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé zvládat nároky povinné školní docházky.**

Rodič v době zápisu (v dubnu) požádá o odklad školní docházky.

Dítě od září nenastoupí do první třídy, ale **absolvuje povinné předškolní vzdělávání.** Do základní školy nastoupí v sedmi letech.

ŽÁDOST O ODKLAD POVINNÉ ŠKOLNÍ DOCHÁZKY

Žádost o odklad povinné školní docházky se podává v době zápisu (v dubnu) a rodič musí splnit tyto tři náležitosti:

1. **Písemně požádá o odklad školní docházky** – většina škol má na webových stránkách formulář „Žádost o odklad povinné školní docházky“, pokud ji na webu školy nenajdete, vyplníte ji v ZŠ.
2. **Doloží doporučující stanovisko poradny.**
3. **Doloží doporučující stanovisko odborného lékaře (nejčastěji pediatra) nebo klinického psychologa.**

POZOR! Poradny praskají ve švech a mají dlouhé objednací lhůty. Doporučuji se proto na vyšetření školní zralosti objednat už v lednu. Doporučení musíte škole dodat zavčas, jinak nebude Vaší žádosti o odklad vyhověno.

NEJČASTĚJŠÍ OTÁZKY

DCERA BUDE MÍT ODKLAD. MUSÍM K ZÁPISU DO SPÁDOVÉ ŠKOLY?

Můžete, ale nemusíte.

MUSÍM PŘÍŠTÍ ŠKOLNÍ ROK ZNOVU ABSOLVOVAT ZÁPIS?

ANO. Pokud je dítěti „povolen odklad“, absolvuje povinné předškolní vzdělávání a v dubnu dalšího školního roku **musí rodič opět jít k zápisu do ZŠ.**

MUSÍM JÍT PŘÍŠTÍ ŠKOLNÍ ROK K ZÁPISU DO STEJNÉ ŠKOLY?

NE. Můžete jít do jakékoliv jiné školy.

MUSÍM K ZÁPISU S DÍTĚTEM?

Pokud mám doporučující stanovisko poradny k odkladu, musím se účastnit zápisu i s dítětem, i když vím, že v září do školy nenastoupí?

NEMUSÍTE. V tomto případě účast dítěte na zápisu nedoporučuji. Není důvod dítěti „plést hlavu“ zápisem, zápis bude dítě absolvovat v dalším školním roce. **Škole jen dodáte potřebné dokumenty.**

Pokud si však stále nejste jisti, zda odklad zvolit či ne a chcete se poradit s paní učitelkou ze ZŠ, klidně zápis s dítětem absolvovat můžete.

POVINNÉ PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A DÍTĚ S ODKLADEM

I přesto, že dítě absolvovalo tzv. „povinný předškolní rok“ už jednou a následně mu byl udělen odklad, **stále pro něj platí povinné předškolní vzdělávání** (absolvuje dva roky povinného předškolního vzdělávání).

Máte několik možností:

1. Vzdělávání v MŠ.

2. Vzdělávání v MŠ (třídě) „speciální“, která se zaměřuje na děti s určitým druhem postižení. Pokud byla důvodem „odkladu“ například vážnější logopedická vada, může dítě navštěvovat MŠ (nebo třídu) logopedickou.

3. Vzdělávání v přípravné třídě základní školy.

4. Individuální (tzv. domácí) vzdělávání. V případě, že Vaše dítě budete vzdělávat doma, mateřské škole tuto situaci pouze oznámíte a v listopadu nebo prosinci se s dítětem dostavíte k tzv. **ověřování úrovně osvojování očekávaných výstupů**. Na

podmínkách „ověřování“ se informujte ve Vaší MŠ předem. Tuto možnost volí rodiče, jejichž dítě je vzděláváno doma nebo dochází do tzv. „nestátního“ předškolního zařízení (například lesního klubu), které není zapsáno v „rejstříku škol“.

**Více o povinném předškolním vzdělávání se dozvíte
v [tomto článku](#).**

PŘÍKLADY

Barbora oslaví šesté narozeniny 13. 7. 2022, nejpozději v lednu 2022 se rodiče objednají do poradny k posouzení školní zralosti:

PORADNA ODKLAD DOPORUČÍ

1. Rodič základní škole **doloží žádost o odklad** + doporučující stanovisko poradny + doporučující stanovisko odborného lékaře (nebo klinického psychologa).

Škola vydá rozhodnutí o odkladu povinné školní docházky. Barbora ve školním roce 2022/2023 absolvuje povinné předškolní vzdělávání. V dubnu 2023 ji rodiče zapíší k povinné školní docházce a v září 2023 se Barbora stane prvňáčkem.

2. Barbora udělá veliký posun ve svém vývoji, rodiče ji v dubnu „standardně“ zapíší k povinné školní docházce (i přesto, že poradna doporučila odklad), **žádost o odklad** ani doporučující stanovisko poradny a odborného lékaře (nebo klinického psychologa) základní škole **nedoloží**.

Barbora se v září 2022 stane prvňáčkem.

PORADNA ODKLAD NEDOPORUČÍ

1. Rodiče Barboru **zapiší k povinné školní docházce**. Barbora se od září 2022 stane prvňáčkem.

2. Rodiče **zvolí jinou „poradnu“**, která jim doporučující stanovisko vydá. V dubnu základní škole předloží žádost + doporučující stanoviska „poradny“ a odborného lékaře (nebo klinického psychologa) a Barbora ve školním roce 2022/2023 absolvuje povinné předškolní vzdělávání. V dubnu 2023 ji rodiče zapiší k povinné školní docházce a v září 2023 se Barbora stane prvňáčkem.

Není tedy pravda, že rodič má VŽDY poslední slovo o odkladu svého dítěte. Pokud rodič chce pro své dítě odklad, ale poradna (nebo lékař) odklad nedoporučí, dítěti nemůže být odklad udělen.

Více se dozvíte v [článku „Rozhoduje rodič o odkladu?“](#).

ŠKOLNÍ ZRALOST

Ať už zvolíte jakoukoliv možnost, je pro Vaše dítě nejdůležitější, zda je **zralé a připravené zvládat nároky školní docházky**.

Hlavním úkolem první třídy je položit základy čtení, psaní, počítání.

Aby dítě tyto dovednosti během první třídy zvládlo v pohodě a úspěšně, je žádoucí, aby do ZŠ odcházelo dostatečně připravené jak po stránce **psychické, somatické i sociální**.

Školní zralost odborníci definují jako takový stupeň vývoje dítěte v oblasti somatické, psychické i sociální, při kterém je dítě schopno se (nejlépe s radostí a dychtivostí) účastnit výchovně-vzdělávacího procesu.

Co tato „škaredá“ definice znamená? Co vše dítě dle této poučky „musí“ umět?

SOMATICKÁ ZRALOST

V rámci somatické zralosti hovoříme o **fyzické vyspělosti dítěte a jeho zdravotním stavu.**

SOCIÁLNÍ ZRALOST

V sociální oblasti se zaměřujeme na schopnost dítěte realizovat se v kolektivu vrstevníků, odloučit se od rodičů atp.

PSYCHICKÁ ZRALOST

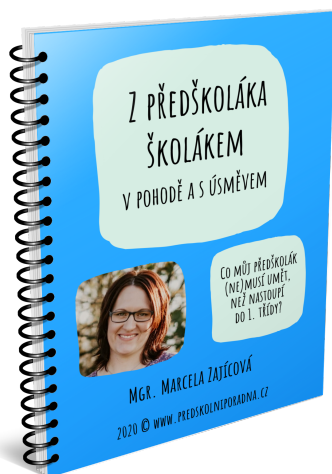
V rámci psychické zralosti hovoříme zejména o:

- **řeči** – dítě správně vyslovuje, má bohatou slovní zásobu, hovoří bez zábran a gramaticky správně. (Více o návštěvě logopeda píší [zde.](#))
- **myšlení** – dítě zvládá věku přiměřené myšlenkové operace, vyřeší jednoduché logické úkoly apod.
- **paměti** – dítě si zapamatuje básničku, názvy geometrických tvarů, barev atd.
- **pozornosti** – dítě se vydrží minimálně deset minut soustředit i na činnost, která ho příliš nezajímá,
- **sluchovém vnímání** – dítě je schopno naslouchat, rozlišovat hlásky ve slově, rozložit slovo na jednotlivé hlásky a zopakovat alespoň pět až šest slov (sluchová paměť),

- **zrakovém vnímání** – dítě je schopno zrakem rozlišit objekt a jeho pozadí, rozlišit detaily, rozložit a složit obrázek, zapamatovat si obrázky a „udržet oči na řádku“,
- **vizuomotorice** – dítě je schopno souhry oka a ruky,
- **grafomotorice** – dítě je schopno pohybovat rukou při písemném projevu v žádoucím směru,
- **matematických představách** – dítě by mělo být schopno napočítat do pěti, určit více x méně apod.
- **vnímání času** – dítě dokáže říct, které činnosti jsou typické pro ráno, večer, co se stalo dříve, později,
- **vnímání prostoru** – dítě je schopno orientovat se v prostoru (ve školce, v obchodě, na pracovním stole).

PRACOVNÍ PŘEDPOKLADY A NÁVYKY

Dítě má zvládnuté základní společenské, hygienické a bezpečnostní návyky. Má povinnosti, které si plní. Je ochotné se namáhat.

Více o jednotlivých oblastech [v e-booku](#)
[„Z předškoláka školákem v pohodě a s úsměvem, aneb Co můj předškolák \(ne\) musí umět, než nastoupí do první třídy?“](#).

DODATEČNÝ ODKLAD

Krajní řešení, přesto možné.

Pokud se u žáka **během 1. pololetí 1. třídy projeví**, že je nedostatečně tělesně nebo duševně vyspělý, může **ředitel ZŠ, se souhlasem zákonného zástupce**, žákovi **dodatečně odložit začátek plnění povinné školní docházky na následující školní rok**.

Lidově řečeno se “dítě vrátí do školky”.

Dodatečný odklad může být povolen i žákovi, kterému již byl v minulosti povolen “standardní” odklad.

K povolení dodatečného odkladu **není nutné doporučující posouzení školského poradenského zařízení a lékaře** (nebo klinického psychologa). (Tak, jak je tomu u standardního odkladu.)

Zákonný zástupce dítěte, kterému byla dodatečně odložena povinná školní docházka, **musí zajistit, aby dítě plnilo povinné předškolní vzdělávání** (ať už docházkou do mateřské školy nebo formou individuálního (tzv. domácího) vzdělávání).

RODINNÉ ZÁZEMÍ, PODMÍNKY ZÁKLADNÍ ŠKOLY, TŘÍDY

Důležitým, ale málo diskutovaným tématem při posuzování školní zralosti, jsou také **rozdíly v rodinném zázemí a v podmínkách konkrétní základní školy, či třídy.**

Dítě, které není příliš sociálně obratné (je stydlivé, málomluvné, plaché, introvertní) se bude jinak projevat ve třídě s třiceti žáky, přísnou, důraznou paní učitelkou, než v malé patnáctičlenné skupince, vedené respektujícím pedagogem, který **uplatňuje individuální přístup** ke každému dítěti.

Dítě, které potřebuje “dopilovat” některou oblast (například rozvoj sluchového vnímání) a má **dobré rodinné zázemí**, má mnohem větší šanci na úspěch než dítě, o které jeho rodič nejeví valný zájem, a je mu jedno, zda-li bude dítě v ZŠ úspěšné či nikoliv.

ZÁVĚR

Pokud jste dočetli až sem, děkuji Vám. Věřím, že jsem Vám poskytla potřebné informace, které využijete během příprav na vstup do základní školy Vašeho předškoláčka.

Předložila jsem Vám přehled všeho, **co musíte zařídit před zápisem do 1. třídy** a to i v případě, pokud chcete pro Vaše dítě odklad povinné školní docházky nebo ho chcete dát do školy už v pěti letech. Víte, že se v tomto případě **nevyhnete návštěvě školského poradenského zařízení** (a také už víte, co to školské poradenské zařízení je a kde ho najdete).

Zodpověděla jsem Vám otázku, jak je to s **předškolním vzděláváním v případě odkladu i předčasného nástupu do ZŠ**.

A v neposlední řadě jsem Vám poskytla stručný přehled oblastí, které se posuzují při testování školní zralosti Vašeho předškoláčka.

Jednotlivými oblastmi, které jsou důležité pro pohodové zvládnutí školní docházky, se podrobně zabývám [v e-booku „Z předškoláka školákem v pohodě a s úsměvem, aneb Co můj předškolák \(ne\)musí umět, než nastoupí do první třídy?“](#).

Tento e-book je určen zejména pro rodiče předškolních dětí, kteří se pomalu, ale jistě chystají se svým děťátkem na nástup do 1. třídy. Inspiraci v něm však najdou i předškolní pedagogové.

V e-booku Z předškoláka školákem v pohodě a s úsměvem se můžete těšit nejen na:

✓ **podrobné seznámení s jednotlivými oblastmi**, které jsou důležité pro pohodové zvládnutí (nejen) první třídy.

✓ **praktické ukázky**, díky kterým si ihned můžete vyzkoušet, zda Vaše děťátko danou dovednost zvládá a v jaké míře (zda „levou zadní“, nebo se při plnění úkolku „zapotí“).

ČLÁNKY, KTERÉ BY SE VÁM MOHLY HODIT

„Mami, tati, pojdte ven a připravte mě do školy.“

Rozhoduje rodič o odkladu?

Logopedie – kdy, kam, co s sebou? (a další časté otázky.)

Jak správně sedět bez speciální ergonomické židle, aneb „nehrb se jak paragraf!“

Je opravdu nutné správně držet tužku?

4 + 4 netradiční tipy pro správný úchop tužky

Vyšetření sluchu u dětí

Další inspiraci ohledně výchovy a vzdělávání Vašich předškoláčků najdete na mém [webu Předškolní poradna](#).

Aktuality, tipy pro předškoláčky a mnoho dalšího můžete sledovat na mých sociálních sítích:

- [facebooková stránka Předškolní poradny](#),
- [facebooková skupina Předškolní poradna pro pedagogy](#),
- instagram [Předškolní poradny](#),
- pinterest [Předškolní poradna](#) .

Kontaktovat mě můžete e-mailem info@predskolniporadna.cz.

Marcela Zajícová